

Tweede Kamerleden over hun visie op gewasbescherming

Vanuit de land- en tuinbouwsector wordt volop ingezet op verdere verduurzaming van de sector, ook op het gebied van gewasbescherming. Dit sluit aan bij de groeiende roep vanuit de politiek om meer duurzame landbouwmethoden en om een verminderde afhankelijkheid van chemische gewasbeschermingsmiddelen. Na de Tweede Kamerverkiezingen zijn de meeste landbouwwoordvoerders inmiddels bekend. In deze editie van het CropLife NL Bulletin vertellen drie Tweede Kamerleden over hun visie op gewasbescherming, verduurzaming en de politieke discussie hierover, aan de hand van vijf vragen.

COR PIERIK
(BBB)

'Innovaties gaan belangrijke
bijdrage leveren aan voedsel-
productie'

ELINE VEDDER
(CDA)

'We hebben niet de luxe om
zonder gewasbeschermings-
middelen te kunnen'

THOM VAN CAMPEN
(VVD)

'Politiek gaat te veel op stoel
wetenschap zitten'

Cor Pierik (BBB):

'Innovaties gaan belangrijke bijdrage leveren aan voedselproductie'

De afgelopen tijd is het debat rond gewasbeschermingsmiddelen verscherpt en gepolariseerd. Hoe kijkt u hier tegenaan?

"Ik denk dat het debat vooral verscherpt is door wetenschappelijke rapporten over het effect van gewasbeschermingsmiddelen op de gezondheid, die elkaar tegenspreken. De wetenschappers zijn het niet eens met elkaar en in de 'splitstream' gaat het politieke debat mee in deze discussie. Een deel van de politici schaart zich achter het ene rapport, een ander deel achter het andere rapport. Ik zie dat politici, en ook LNV-minister Piet Adema, hiermee worstelen.

Ik vind deze polarisatie ongewenst. Laten we ervoor zorgen dat alle benodigde data op tafel komen en deze data vervolgens wetenschappelijk beoordelen. Op basis daarvan kan de politiek haar debat dan voeren. Als we dat niet doen, komen we tot suboptimale keuzes en dat is ongewenst. Ook moeten we beseffen dat de wetenschap hier tijd voor nodig heeft."

Kan de landbouw zonder gewasbeschermingsmiddelen?

"Dat denk ik niet. Ter illustratie: ook in de biologische land- en tuinbouw zie je dat telers middelen nodig hebben om ziektes en plagen te bestrijden. Dat zijn dan biologische middelen. Ik denk dat het zonder gewasbeschermingsmiddelen erg ingewikkeld wordt om oogsten veilig te stellen, en dat onze voedselzekerheid dan te veel onder druk komt te staan. Wel denk ik dat chemische middelen steeds meer terrein zullen verliezen ten opzichte van groene middelen.

Verder ben ik ervan overtuigd dat innovaties een belangrijke bijdrage gaan leveren aan een duurzame en optimale voedselproductie. Zo zijn er goede ontwikkelingen in de veredeling, bijvoorbeeld het kweken van resistentie rassen. En ik denk dat precisie-technologie sterk kan bijdragen aan vermindering van het middelengebruik. Daar heb ik al meerdere mooie voorbeelden van gezien. Dat wordt nu door de sector opgepakt en daar zijn al serieuze stappen in gezet."

Hoe wilt u de inkomenszekerheid van telers veilig stellen, met voldoende financiële ruimte om te verduurzamen?

"Dit is een lastige kwestie. De laatste dertig jaar zijn de kosten voor boeren sterker gestegen dan hun financiële opbrengsten, waardoor hun inkomen al jarenlang onder druk staat. De stappen die zij moeten zetten om te verduurzamen brengen ook kosten met zich mee, terwijl de financiële beloning hiervoor niet in verhouding meegaat.

Eigenlijk is het vreemd: in de keten van voedselproductie is de boer degene die het grootste risico loopt (denk aan weer, ziekten en plagen), maar die de kleinste marge vangt. Dat moet echt veranderen. Ik beseef dat de invloed van de politiek hierop beperkt is. Maar we moeten het als politiek in ieder geval agenderen en met de betrokken partijen hierover in gesprek gaan.

Verduurzaming brengt kosten met zich mee en kan ten koste gaan van productie-volume, met hogere consumentenprijzen als gevolg. Ik denk dat we daar niet aan ontkomen. Maar tegelijkertijd zie ik zeker kansen om de eerder genoemde innovaties te benutten, om zo toch een goede productie te realiseren en voedsel betaalbaar te houden."

Hoe kijkt u aan tegen de beoordelingen van EFSA en Ctgb? En tegen de politieke en rechterlijke inmenging in de toelatingsbeoordelingen?

"Een instituut als het Ctgb hebben we niet voor niets in het leven geroepen. Ik ben ervan overtuigd dat de mensen die daar werken, naar eer en geweten uitvoering geven aan het toelatingsbeleid. Ik vind het ongewenst dat anderen, bijvoorbeeld politici, op de stoel van het Ctgb gaan zitten. Dat geldt ook voor de andere autoriteiten die we hebben ingesteld, zoals de Ecologische Autoriteit. Als we geen vertrouwen hebben in deze instituties, wordt het wel heel ingewikkeld om beleid te maken. En vertrouwt u deze instituties niet? Kom dan met bewijzen die het tegendeel van hun bevindingen aantonen. Maar ikzelf ga ervan uit dat deze instituties hun werk goed doen."

Hoe kijkt u aan tegen de gewasbeschermingsindustrie? En denkt u dat telers anno 2023 verantwoord omgaan met gewasbeschermingsmiddelen?

"Eerlijk gezegd heb ik persoonlijk nog weinig ervaring met de gewasbeschermings-industrie. Dus is het lastig om daar nu een oordeel over te vormen. Maar tijdens mijn werk als Tweede Kamerlid zal ik ongetwijfeld in gesprek komen met vertegenwoordigers van de gewasbeschermingsindustrie, zodat ik straks wel een beeld kan vormen.

Ik denk dat telers over het algemeen zorgvuldig en verantwoord omgaan met gewasbeschermingsmiddelen. Zij beseffen ook dat dit stoffen zijn die bij gebruik risico's met zich meedragen, voor henzelf en hun omgeving, en dat zij en anderen gebaat zijn bij zorgvuldigheid. Ik zie ook dat telers investeren in innovaties, die het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen veiliger en beter maken."

TERUG

Eline Vedder (CDA):

'We hebben niet de luxe om zonder gewasbeschermingsmiddelen te kunnen'

De afgelopen tijd is het debat rond gewasbeschermingsmiddelen verscherpt en gepolariseerd. Hoe kijkt u hier tegenaan?

"Sterker nog, het debat over de land- en tuinbouw is in zijn totaliteit gepolariseerd. Het debat over gewasbescherming gaat daarin mee. Ik denk dat dit komt doordat een aantal mensen vindt dat de transitie naar een duurzame land- en tuinbouw niet snel genoeg gaat. Die willen zij versnellen door bepaalde dingen te verbieden, in de verwachting dat dit de verduurzaming aanjaagt.

Ik weet dat dergelijke maatregelen een aanjagende werking kunnen hebben. Maar ik vind het niet het aangewezen middel. Zeker als er nog onvoldoende alternatieven voor telers voorhanden zijn.

Eerlijk gezegd vind ik deze polarisatie waardeloos. Het leidt tot besluiten waarvan je de consequenties niet kunt overzien. En ik vind dat je van ieder besluit dat je neemt, eerst de consequenties in kaart moet brengen. Dat gebeurt nu te weinig. Zeker bij besluiten die de agrarische sector betreffen."

Kan de landbouw zonder gewasbeschermingsmiddelen?

"Nee. Er zullen altijd ziekten en plagen zijn die gewassen onder druk zetten en waartegen ze beschermd moeten worden. We hebben niet de luxe om zonder gewasbeschermingsmiddelen te kunnen, en de hoogte van de opbrengsten grotendeels te laten afhangen van de natuurlijke omstandigheden. Want is er met een groeiende wereldbevolking een enorme behoefte aan voedsel. Terwijl de hectares waarop landbouw mogelijk is, zeer beperkt zijn. Daarin hebben we een verantwoordelijkheid.

Of het misschien kan met alleen biologische middelen? Ik vind het onderscheid tussen chemische en biologische gewasbeschermingsmiddelen niet relevant. Ik vind dat je puur naar de milieu-impact moet kijken van een middel, ongeacht of het middel biologisch of chemisch is. Ook het aantal gebruikte kilogrammen is niet relevant. Bij het terugdringen van milieubelasting door gewasbeschermingsmiddelen moet je louter kijken naar de milieubelasting bij gebruik."

Hoe wilt u de inkomenszekerheid van telers veilig stellen, met voldoende financiële ruimte om te verduurzamen?

"Ten eerste moeten we niet snijden in hun pakket aan mogelijkheden om gewassen te beschermen als er nog geen alternatieven voorhanden zijn. Ik weet dat er veel nieuwe middelen in aantocht zijn, maar dat de toelating ervan vertraagd wordt door gebrek aan capaciteit bij de toelatingsinstanties. Ik vind dat hier een verantwoordelijkheid ligt voor de overheid. Als overheid moeten we bijvoorbeeld een toelatingsinstantie als het Ctgb financieel ondersteunen om voldoende capaciteit te hebben.

Draagt de overheid verantwoordelijkheid voor de inkomenszekerheid van boeren? Tot op zekere hoogte. Zo vind ik dat boeren voldoende betaald moeten krijgen voor bijvoorbeeld natuurbeheer. Maar daarnaast zou het niet zo moeten zijn dat een boer grotendeels afhankelijk is van de overheid voor voldoende inkomen. Als dat zo is, zit er iets niet goed in het agrarisch ondernemingsklimaat. En is er vanuit de markt te weinig waardering voor het produceren van voedsel.

Waar wel een verantwoordelijkheid ligt voor de overheid, is het zorgen voor een level playing field voor de agrarische sector. Zodat Nederlandse boeren op een eerlijke manier kunnen concurreren met hun buitenlandse collega's."

Hoe kijkt u aan tegen de beoordelingen van EFSA en Ctgb? En tegen de politieke en rechterlijke inmenging in de toelatingsbeoordelingen?

"Ik vind dat je deze beoordelingen moet overlaten aan de deskundigen die hiervoor opgeleid zijn. Deze specifieke deskundigheid valt buiten de kennis van Kamerleden. Dat politici de beoordelingen van een toelatingsinstantie als het Ctgb overrulen, vind ik van de zotte. Als politici kunnen wij de kaders maken voor bijvoorbeeld het toelatingsbeleid. En als we het nodig vinden, die kaders waar nodig aanpassen. Maar met de uitvoering ervan moeten we ons niet bemoeien. Bovendien wordt de sector daarmee een politieke speelbal.

Het gebeurt nu zelfs dat rechters beoordelingen van het Ctgb overrulen. Ik weet dat ik me als politicus niet met rechterlijke uitspraken mag bemoeien. Toch heb ik hier, naar aanleiding van de eerste uitspraak, scherpe vragen over gesteld aan de minister. Het betrof een ondernemer die zich aan de wet- en regelgeving houdt. Als ondernemers in dergelijke situaties toch een verbod krijgen opgelegd, weten ze niet meer waar ze aan toe zijn. Dat vind ik niet acceptabel."

Hoe kijkt u aan tegen de gewasbeschermingsindustrie? En denkt u dat telers anno 2023 verantwoord omgaan met gewasbeschermingsmiddelen?

"Op zich heb ik een positief beeld van de gewasbeschermingsindustrie. Ik denk dat deze bedrijven serieus willen werken aan verduurzaming. Overigens zullen ze ook wel moeten. Want voor bedrijven die dat niet doen, houdt het een keer op.

Ik pleit voor meer aandacht voor de kleine teelten, omdat deze teelten nog meer dan andere teelten kampen met een krimpend middelenpakket. Ik snap dat gewasbeschermingsbedrijven de keuze maken om niet voor iedere kleine teelt een toelating aan te vragen, omdat de kosten ervan niet opwegen tegen de inkomsten. Maar het is belangrijk dat hier aandacht voor is.

Ik geloof zeker dat telers verantwoord omgaan met gewasbeschermingsmiddelen. Dat ervaar ik ook tijdens bedrijfsbezoeken in de sector. Wel zie ik dat er veel variatie is in de gebruikte hoeveelheden gewasbeschermingsmiddelen tussen telers. Uiteraard is het gebruik afhankelijk van de omstandigheden. Maar ik denk dat hier zeker nog winst te halen valt, door kennisuitwisseling tussen telers."

TERUG

Thom van Campen (VVD):

'Politiek gaat te veel op stoel wetenschap zitten'

De afgelopen tijd is het debat rond gewasbeschermingsmiddelen verscherpt en gepolariseerd. Hoe kijkt u hier tegenaan?

"Dat constateer ik ook. Dit komt volgens mij doordat de politiek te veel op de stoel van de wetenschap gaat zitten, dus van de beoordelende instanties. De politieke discussie over de verlenging van de toelating van glyfosaat is daar een voorbeeld van.

De onderliggende oorzaak van deze ontwikkeling zijn de maatschappelijke zorgen over de risico's van gewasbeschermingsmiddelen voor met name de gezondheid. Dat geldt bijvoorbeeld voor omwonenden van landbouwpercelen. Die zorgen moeten we zeker serieus nemen. Maar tegelijk moeten we vertrouwen hebben in de beoordelende instanties.

Persoonlijk vind ik deze polarisatie ongewenst. Wat je ertegen kunt doen? Ik vind dat je alle visies serieus moet nemen, zowel van de mensen die naar volledig biologisch willen als van de mensen die vinden dat er geen problemen zijn."

Kan de landbouw zonder gewasbeschermingsmiddelen?

"Nee, dat denk ik niet. Gewasbeschermingsmiddelen zullen altijd nodig zijn. Dat haal ik ook uit gesprekken met telers. Maar ik denk wel dat het aandeel chemie kan worden teruggebracht.

Of het volledig biologisch kan? Dat vind ik een keuze van de teler zelf. Ik vind het ook niet aan de politiek om te willen dat telers omschakelen naar biologisch. Het enige wat de politiek moet doen, is de voorwaarden en kaders stellen voor een gezonde, duurzame land- en tuinbouw. Vervolgens maakt de teler hier zelf keuzes in. Dat is zijn of haar ondernemerschap en dat dienen we te respecteren. Als een teler er dan voor kiest om op een verantwoorde wijze chemie in te zetten, heb ik daar geen problemen mee."

Hoe wilt u de inkomenszekerheid van telers veilig stellen, met voldoende financiële ruimte om te verduurzamen?

"Ik vind dat we de groene agenda van Europa moeten koesteren. Ook een boer heeft baat bij een schone leefomgeving. Maar als je als overheid duurzaamheidseisen stelt aan telers, zorg dan wel dat ze een goede gereedschapskist hebben, met voldoende middelen. Echter, het middelenpakket wordt steeds smaller, mede doordat veel actieve stoffen niet worden aangemeld voor een herbeoordeling. En nieuwe middelen komen niet snel genoeg op de markt, doordat de toelatingsprocedures veel vertraging kennen. Dat is echt een punt van aandacht. Verder pleit ik ervoor om veredeling door middel van CRISPR-Cas toe te staan, want dit biedt veel mogelijkheden om gewassen weerbaarder te maken.

Boeren moeten een eerlijke prijs krijgen voor het voedsel dat zij produceren. Ik denk dat het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid een belangrijke rol kan spelen voor het inkomen van de boer. Maar ook de keten, inclusief de consument, moet daaraan een bijdrage leveren. Waarbij het belangrijk is dat er sprake is van een gelijk Europees speelveld, ook op het vlak van verduurzaming."

Hoe kijkt u aan tegen de beoordelingen van EFSA en Ctgb? En tegen de politieke en rechterlijke inmenging in de toelatingsbeoordelingen?

"In de basis heb ik vertrouwen in de toelatingsbeoordelingen. Tegelijk vind ik dat we onze ogen niet moeten sluiten voor nieuwe inzichten. Daarom moeten we de toelatingsprocedures voortdurend tegen het licht houden, waarbij we de nieuwe inzichten meewegen. We moeten ervoor zorgen dat de toelatingsprocedures boven iedere twijfel verheven zijn, zodat iedereen ervan overtuigd is dat gebruik van gewasbeschermingsmiddelen veilig is en dat er vertrouwen is in de beoordelende instituties.

Over rechters die gebruiksverboden opleggen? Als politicus mag ik niet iets van een rechter vinden. Maar bij dergelijke uitspraken voel ik me wel ongemakkelijk. Ik denk dat deze uitspraken het gevolg zijn van onduidelijkheden in de toelatingsprocedure. Dit moeten we onderzoeken en waar nodig de wetgeving aanpassen."

Hoe kijkt u aan tegen de gewasbeschermingsindustrie? En denkt u dat telers anno 2023 verantwoord omgaan met gewasbeschermingsmiddelen?

"Ik geloof erin dat iedere ondernemer naar eer en geweten onderneemt. En dat dit ook geldt voor de gewasbeschermingsbedrijven en voor telers. Ik ben ervan overtuigd dat zij allemaal naar een duurzame voedselproductie streven.

Wel vind ik dat zij oog moeten hebben voor de zorgen in de samenleving. En bereid moeten zijn om naar deze zorgen te luisteren. Ook vind ik dat ze moeten nadenken over het terugdringen van het gebruik van chemische middelen.

Ik geloof zeker dat telers verantwoord omgaan met gewasbeschermingsmiddelen. Want ook zij willen een schone leefomgeving."

TERUG

